

College van toezicht op de bedrijfsrevisoren
Mevrouw Bénédicte VESSIÉ
Voorzitster
Congresstraat 12-14

1000 BRUSSEL

Brussel, 5 maart 2026

Mevrouw de Voorzitster,

Betreft: Goedkeuring van het ontwerp van (gemeenschappelijke) “effectennorm”

Hierbij informeren wij u dat de Hoge Raad voor de Economische Beroepen – in het kader van zijn vergadering van 2 maart 2026 – het ontwerp van (gemeenschappelijke) “*Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen)*” (zogenaamde gemeenschappelijke “effectennorm”), onder aangepaste vorm aangenomen door de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op 30 januari 2026 en door de Raad van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants op 2 februari 2026, heeft goedgekeurd, gelet op de inhoud van het ontwerp en rekening houdend met de wettelijke voorschriften op het vlak van de procedure.

Het dossier wordt nu voor goedkeuring overgemaakt aan de federale Minister, bevoegd voor Economie.

Middels het gezamenlijk schrijven van 23 januari 2025 vanwege de Voorzitters van het IBR en het ITAA werd de ontwerpnorm voor goedkeuring/advies aan de Hoge Raad voorgelegd.

Aansluitend op de raadpleging van het College door de Hoge Raad, had u via uw brief van 20 februari 2025 opmerkingen overgemaakt op de initiële versie van het ontwerp, zoals door de Voorzitters van het IBR en het ITAA via hun gezamenlijk schrijven van 23 januari 2025 voor goedkeuring/advies aan de Hoge Raad voorgelegd.

Wij houden eraan u voor deze nuttige commentaren te bedanken. Deze opmerkingen hebben wij, ingevolge uw akkoord, ook aan het IBR en het ITAA overgemaakt.

Gevolgend aan het verzoek tot herformulering/advies met specifieke verwachtingen van de ontwerpnorm vanwege de Hoge Raad op 22 april 2025, aansluitend op de hoorzitting/ontmoeting van 17 maart 2025, heeft de Hoge Raad vanwege beide instituten op 27 juni 2025 een gezamenlijk schrijven ontvangen, met het verzoek om goedkeuring/advies van de (aangepaste) gemeenschappelijke ontwerpnorm (versie juni 2025).

De geherformuleerde gemeenschappelijke ontwerpnorm werd u op 1 juli 2025 overgemaakt. Via uw mailbericht van 12 augustus 2025 heeft u de Hoge Raad laten weten dat het College geen opmerkingen op dit ontwerp heeft.

Op de vergadering van de Hoge Raad van 28 augustus 2025 hebben de leden van de Hoge Raad de aangepaste versie van de gemeenschappelijke ontwerpnorm (versie juni 2025) geëvalueerd. In toepassing van artikel 31, § 1, vijfde lid van de wet van 7 december 2016 (verzoek tot herformulering) en van artikel 80, tweede lid van de wet van 17 maart 2019 (unaniem advies met uitdrukkelijke vraag tot aanpassing), heeft de Hoge Raad in zijn schrijven van 3 september 2025 beide instituten gevraagd om een aangepaste versie van de gemeenschappelijke ontwerpnorm te bezorgen.

Op 14 oktober 2025 hebben de Voorzitters van het IBR en het ITAA een verder aangepaste versie van een gemeenschappelijk ontwerp van “effectennorm” (versie oktober 2025) voor goedkeuring/advies aan de Hoge Raad voorgelegd.

Middels zijn schrijven van 3 november 2025 heeft de Hoge Raad aan beide instituten bijkomende verduidelijkingen ter vervollediging van het dossier overgemaakt.

Op 5 februari 2026 heeft de Hoge Raad vanwege beide instituten de gevraagde bijkomende verduidelijkingen ter vervollediging van het dossier ontvangen.

*

* *

Niettegenstaande de goedkeuring/het gunstig advies van de Hoge Raad inzake de (gemeenschappelijke) ontwerpnorm, moet erop worden gewezen dat er nog steeds een aantal aandachtspunten blijven bestaan. De Hoge Raad heeft in die zin een schrijven gericht aan de instituten en de volgende punten onder de vorm van aandachtspunten/aanbevelingen geformuleerd:

1. *Voorbeeld van opdrachtbrief*: gelet op het maatschappelijk belang van dit document beslist de Hoge Raad om de verdere verfijning ervan op een transversale wijze toe te vertrouwen aan een werkgroep met de instituten, onder het voorzitterschap van de Hoge Raad.
2. *Onderscheid tussen de “inwerkingtreding” en de “toepasselijkheid” van de norm*: de Hoge Raad dringt er bij de instituten op aan – in het belang van de rechtszekerheid – om in toekomstige normen deze steeds terugkerende ambiguïteit te voorkomen.
3. *ISRE 2400 (Herzien)*: de Hoge Raad acht het logisch dat deze internationale norm voor de bedrijfsrevisor – naar analogie met ISRE 2410 voor de commissaris – aanvullend van toepassing zou worden gemaakt.
4. *KMO-norm in herziening*: de Hoge Raad suggereert om - in toepassing van het gemeen recht en om te vermijden dat een toekomstige herziening van de KMO-norm telkens een aanpassing van onderhavige norm noodzakelijk zou maken - de vermelding van de datum 18 december 2018 van de huidige norm te schrappen.

5. *Onmogelijkheid om een voorbehoud te formuleren*: de Hoge Raad spoort de instituten aan om in overleg te gaan met Fednot en hierbij de mogelijkheid van een genuanceerde conclusie beter toe te lichten, dit op basis van volgende verantwoording: *“Ten behoeve van het maatschappelijk verkeer wordt door de uitsluiting voor de beroepsbeoefenaar om in zijn conclusie een voorbehoud te formuleren – terwijl een voorbehoud in het commissarisverslag over de jaarrekening wel is toegestaan – en zodoende, gelet op een bepaalde notariële praktijk die de neiging heeft om een verslag van de beroepsbeoefenaar waarin een onthouding van conclusie is opgenomen niet te aanvaarden, de beroepsbeoefenaar niet de mogelijkheid geboden om een genuanceerde conclusie uit te brengen.”*
6. *Opvolging tussen beroepsbeoefenaars van een ander instituut*: de Hoge Raad beveelt de instituten aan om het vierde principe van de “Gedragslijnen inzake de beroepsrelaties tussen de leden van het IBR, het IAB en het BIBF” van 1 juni 2008 te (her)bekijken, dit met het oog op een verijning in de toekomst van het reglementair en/of normatief kader op dit punt.

Mocht u over het goedkeuringsproces van het ontwerp van (gemeenschappelijke) “Norm inzake de opdracht van de beroepsbeoefenaar in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de financiële en boekhoudkundige gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan (Wetboek van vennootschappen en verenigingen)” nog verdere toelichting wensen, dan vernemen wij dit graag. Wij zijn uiteraard steeds bereid om hierover een bespreking te organiseren.

Met voorname hoogachting,

Emmanuel PIETERS
Voorzitter